

40. obljetnica poslijediplomskog studija pravnih znanosti upravno- političkog smjera

Davor Krapac*

Nedavna proslava 225. obljetnice Pravnog fakulteta u Zagrebu podsjetila nas je na njegovu preteču, Političko-kameralni studij u kraljevinama Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji, utemeljen 1769. godine, s ciljem kameralnog obrazovanja činovnika za državnu upravu. Ova današnja obljetnica poslijediplomskog studija iz upravno-političkih znanosti podsjeća nas na jednu daljnju povijesnu podudarnost: prva tri poslijediplomska studija na Fakultetu bili su studiji iz kaznenopravnih, upravno-političkih i privrednopravnih znanosti, što podsjeća na okolnost da je nakon uklapanja političko-kameralnog studija u Pravni fakultet 1776. godine u nas bila uspostavljena trihotomija profesionalne orijentacije diplomiranih pravnik - po jedna trećina diplomiranih opredjeljivala se, dugo vremena, za pravosuđe, po jedna za upravu, a preostala za ostala pravnička zanimanja, poglavito u gospodarstvu. To dakako nije bilo uzrokom ove tropodjele poslijediplomskih studija, ali ilustrira činjenicu da je Fakultet pri njihovu osnivanju zasigurno slijedio ideju o ravnomjernoj zastupljenosti javnopravnih i privatnopravnih disciplina u tim studijima.

---

* Dr. sc. Davor Krapac, dekan Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Poslijediplomski studij iz upravno-političkih znanosti osnovan je odlukama Fakultetskog vijeća i Savjeta u lipnju 1961. godine, a započeo je s radom u proljeće 1962. godine. Do danas je "proizveo" 56 magistara upravno-političkih znanosti, od kojih su neki obnašali visoke funkcije u državnoj upravi, a veći broj njegovih polaznika nastavio je svoju karijeru na našim pravnim fakultetima. To svjedoči o kontinuiranim naporima uprave studija da njegovim polaznicima osigura znanstvenu vrsnoću nastave kvalitetnim prenošenjem spoznaja u brojnim disciplinama upravno-pravnih znanosti, da im pruži znanja koja su neposredno korisna za praktični rad u javnoj upravi, ali i da osigura društvenu korist od studija biranjem relevantnih njegovih sadržaja i rezultata za potrebe naše upravno-političke prakse.

Naše današnje okolnosti iziskuju možda više nego prije potrebu naglašavanja ovog potonjeg zahtjeva. Hrvatska, kao zemlja u tranziciji, nalazi se pred složenom zadaćom preustroja svoje državne uprave. Ta zadaća ne proizilazi samo iz potrebe prilagodbe naše prakse, inače opterećene različitim problemima i disfunkcionalnim pojavama, razvoju i diferencijaciji upravno-političkih disciplina, nego prvenstveno iz "nove revolucije", kako je pojavu masovne uporabe umreženog računala u kooperativnim sistemima upravljanja najavio u ljeto 2000. godine londonski Economist. "After e-commerce and e-business, the next Internet revolution will be e-government", navodi taj ugledni tjednik u specijalnom prilogu (24. lipnja 2000). Vrlo pojednostavljeno rečeno, neizbježno povećanje broja osobnih priključaka na Internet otvara za državnu upravu mogućnosti, s jedne strane, pružanja sve većeg broja usluga korisnicima, a s druge strane, putem elektroničkog umrežavanja velikog broja upravnih instancija, prilikom otklanjanja raznih disfunkcionalnih pojava u hijerarhijski strukturiranim procesima odlučivanja. Sve to značajno ušteduje proračunska sredstva, a možda vodi i u ne tako daleku budućnost široke političke demokracije putem Interneta.

Pred upravno-političkim znanostima stoji više nego ikada izazov teorije informacija, kibernetike i elektroničke obrade podataka u

upravi. Ako smo svjesni da brojne, ne samo visokorazvijene zemlje (npr. naše susjede Slovenija i Austrija), s jedne strane, uvode "upravne portale" kao web adrese koje građanima daju potrebne obavijesti za pripremu njihovih zahtjeva upravnim tijelima, omogućavaju im da kroz izravnu komunikaciju rješavaju brojna statusna pitanja, pokreću postupke izdavanja različitih dozvola, podnose porezne prijave i čitavu komunikaciju s poreznim vlastima vode preko Interneta, a s druge strane da masovnom uporabom elektroničke obrade podataka internu komunikaciju između upravnih tijela čine bržom i transparentnijom, onda se moramo suglasiti oko toga da nam problematika društvene izgradnje i društvene regulacije u našoj zemlji stavlja taj poslijediplomski studij-slavljenika, s njegovim široko utemeljenim disciplinama, na pijedestal najkvalitetnije fakultetske nastave. Izostavljanje suvremenih znanja u ovom smislu izložilo bi naše studente nenadoknadivim zaostacima u važnim sektorima naše društvene prakse, dovelo bi do diletantizma u upravi, do onoga što se kolokvijalno, pejorativno naziva, "snalaženje" u državnoj upravi i svega onoga što često kritiziramo u njezinu radu.

U tom smislu, obljetnica ovoga našega poslijediplomskog studija, koja je s obzirom na njegove dosadašnje uspjehe sigurno trenutak u kojem možemo reći *iucundi sunt acti labores*, predstavlja ujedno i trenutak za sagledavanje izazova koji nam donosi spomenuta "revolucija elektroničke uprave" koja je pred nama. Zakonodavcu ovaj poslijediplomski studij iz upravn-opolitičkih znanosti treba zato ostati pouzdan savjetnik u razvijanju koncepata i njihove evaluacije u praktičnoj primjeni, a praktičarima u tijelima državne uprave i lokalne samouprave mjesto prikupljanja i razvijanja najkvalitetnijih saznanja koja nam suvremena upravna znanost može dati.

Uvjeren sam da će to on, kao i u dosadašnjih 40 godina, uspješno činiti i u narednih četrdeset.